

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

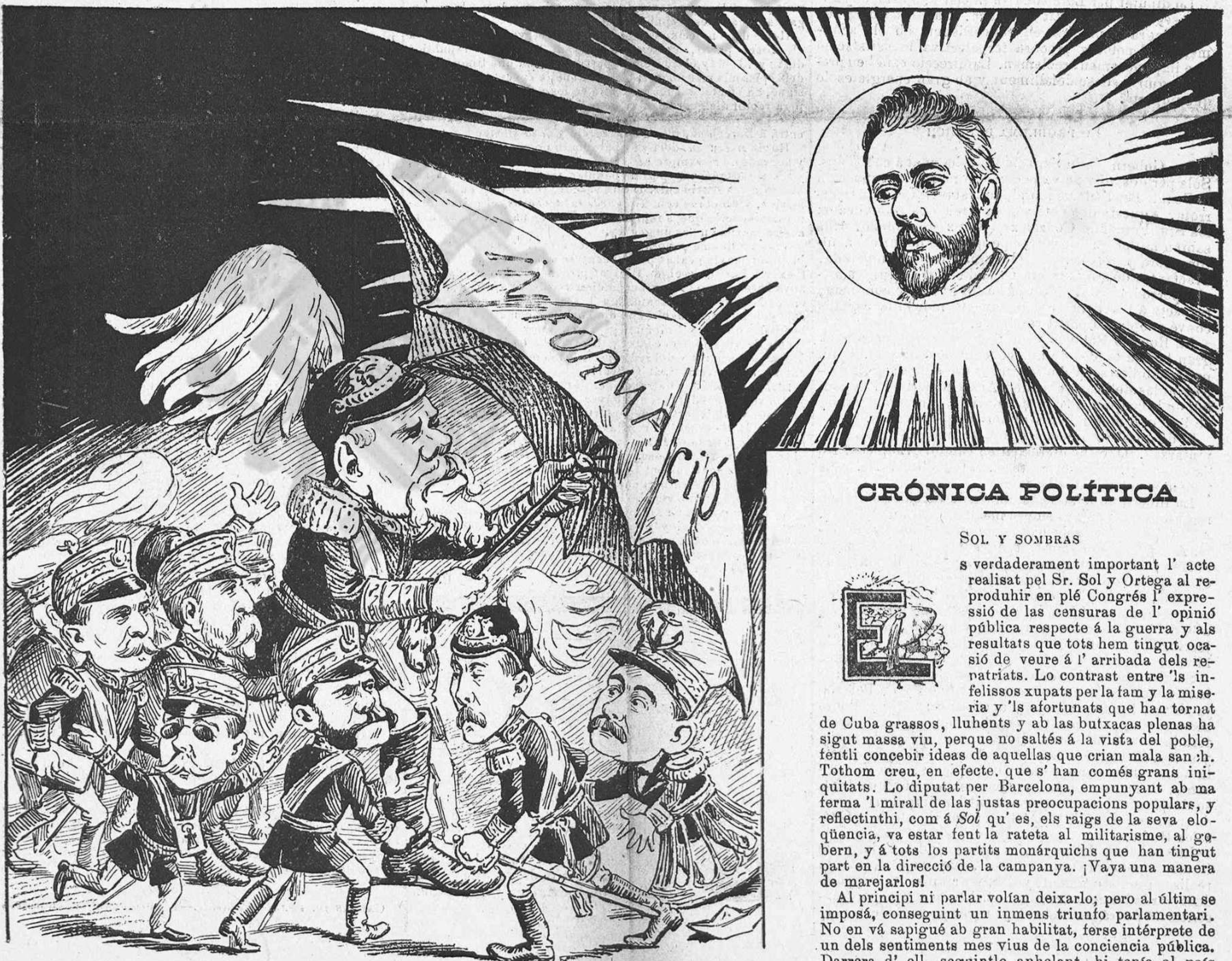
CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Estranger. 2'50.

UN RAIG DE SOL

CRÓNICA POLÍTICA

SOL Y SOMBRAS

s verdaderament important l' acte realitzat pel Sr. Sol y Ortega al reproduir en plé Congrés l' expressió de las censuras de l' opinió pública respecte á la guerra y als resultats que tots hem tingut ocasió de veure á l' arribada dels repatriats. Lo contrast entre 'ls infelissos xupats per la fam y la miseria y 'ls afortunats que han tornat de Cuba grassos, lluhents y ab las butxacas plenas ha sigut massa viu, porque no saltés á la vista del poble, fentli concebir ideas de aquellas que crian mala san :h. Tothom creu, en efecte, que s' han comés grans iniquitats. Lo diputat per Barcelona, empunyant ab ma ferma 'l mirall de las justas preocupacions populars, y reflectintli, com á *Sol* qu' es, els raigs de la seva eloqüència, va estar fent la rateta al militarisme, al govern, y á tots los partits monárquichs que han tingut part en la direcció de la campanya. ¡Vaya una manera de marejarlos!

Al principi ni parlar voltan deixar-lo; pero al últim se imposá, conseguint un inmens triunfo parlamentari. No en vá sapigué ab gran habilitat, ferse intérprete de un dels sentiments mes vius de la conciencia pública. Darrera d' ell, seguintlo anhelant, hi tenia al país enter.

- ¡Apa, noys, á aixaplugarse, que fá un sol qu' estabella!

Per això en Sagasta, home de bon nas, que sent com ningú la proximitat dels perills, lluny de contrariar al orador republicà, acceptà prudentment desde 'l primer instant el seu punt de vista, afirmant qu' en efecte era precis depurar els abusos que 's pujan haver realitzats ab motiu de la guerra. No es just ni convenient confondre la causa del exèrcit ab la impunitat dels que han comés alguna falta. Un general, lo Sr. Montes Sierra, tractà de proclamar la inviolabilitat del exèrcit, dificultant aixís la depuració dels fets, y 'l torejaren com un novillo, cayent rendit sobre 'l banch, entre la retxifla general de la Cámara. En Romero Robledo s' encarregà de consumir la sort, rebent els aplausos y las felicitacions de tots els diputats sense distinció de procedencias y 'ls aplausos entusiastas de las tribunas.

L' idea de la escrupulosa investigació parlamentaria demanada pel Sr. Sol s' imposa. Pero aquí la practica-rà? Aquí está 'l quid. Es molt singular que l' ex-hèroe de Sagunto, aprofitantse dels treballs del Sr. Sol, presentés a tota pressa en lo Senat una proposició demanantla també. Tanta sollicitud resulta verdaderament sospitosa. Sembla que tendeix únicament a salvar las apariencias, a donar allargos al assumpto, y sobre tot, a arrebatat de las mans de la oposició un' arma tan formidable.

Tothom sab que las investigacions fetas pel govern, se tornan a la llarga aygua de malvas, y aquesta no ha de ser de diferenta condició que las demás. Quin resultat ha produhit fins ara—per exemple—la qüestió de la revisió del procés de Montjuich que 'l govern va disposar, al veure que una formidable onada de opinió pública se n' li anava a sobre? Ha passat prop de un any, y aquesta es l' hora que no se n' sab una paraula. L' opinió entre tant ha anat enervantse y sols quan se torni a exasperar s' adelantará un pas mes. Pero pera recorre definitivament tot lo camí será precis un gran y decidit impuls revolucionari. Lo mateix creyém que succehirá ab la qüestió de depurar las responsabilidades xicas y grossas de la guerra. Mentres el poble no 's col·loqui en una actitud amenaçadora, tot quedarà cubert, tapat, embolicat y per aclarir. Únicament quan el poble, resolt a acabar ab tanta farsa, se presenti y digui:—Aquí estich jo—veurém brillar lo sol de la justicia.

Lo diputat per Barcelona va iniciar una campanya d' èxit segur pera 'l partit republicà, si aquest unánimement logra mantenirse en concordancia ab els sentiments del poble y procura fer efectiva la satisfacció que imperiosament reclaman. La direcció está ben presa. Seguiria sense defalliment y ab gran energia es lo que importa.

LO PROBLEMA POLÍTICH

Lo Govern de 'n Sagasta se n' ha anat a ca'n Taps. Sols per dos vots no va perdre 'l dimars una votació en lo Senat. Per l' efecte moral, aquest resultat es una derrota. Aquests dos vots van emetrels dos republicans: los Srs. Fernando González y Ortiz de Pinedo. Ells sabrán millor que nosaltres perque van donarlos, a última hora y resolent ab ells una votació empetada. Tractantse de qui 's tracta no podem atribuhirho a movils personals, y si en tot cas a un error de conducta, respecte a l' actitud qu' en aquests moments crítichs convé adoptar al partit republicà.

En Romero Robledo y en Sagasta persegueixen ab gran fatlera la idea de una concentració liberal, l' un per rehabilitarse; y l' altre per veure si pot seguir disfrutant las delicias del poder. Al efecte agitan l' espantall de la conjunció Silvela-Polavieja, y creuen contar ab l' apoyo moral de las minorias republicanas.

Si de nosaltres dependís, aquest apoyo, haurían de pintarse'l. Qué 'ns ofereixen en cambi? Empleos? No 'ls volém. Una major representació política? Del país podem acceptarla; d' ells, jamay.

La llibertat que aquests homes desacreditats diuen representar ha sigut sempre mes nominal qu' efectiva. Ab los seus actes sols han contribuhit a desprestigiarla. Ademés, está demostrat de sobra que la llibertat democrática es totalment incompatible ab las institucions qu' ells defensen per damunt de tot.

Aixís, donchs, la concentració no 'ns interessa en aquests moments. Ens faría perdre forsa y prestigi als ulls del país: ens allunyaria mes y mes del nostre objectiu. Tot sacrifici que realissin mes que a salvar la llibertat contribuhiria a salvar el pá del home del tupé.

Se dirá que si abandoném a 'n Sagasta, triunfará inevitablement la conjunció de 'n Silvela y en Polavieja ab tots los seus afans y apetits reaccionaris. Podrá ser molt bé; pero consti que sobre aquest particularestém ja curats de sustos. Que vinguin, si han de venir, y si han de pegar, que peguin. La malaltia que sufreix la opinió liberal no 's cura ab emollients, sino ab vixicants, ab manxiulas fortas. Quan el dolor fibli de debó, se despertará poderosa, recobrant los impulsos salvadors que va trobar l' any 68, en plena tiranía de 'n González Brabo.

Llavors, fora del poder, es quan vindrá l' hora de formarse aqueixa reconcentració, que avuy s' intenta realisar prematurament, y dintre de un estat de podridura verdaderament repugnant. Llavors aqueixa concentració podrá ser radical y regeneradora de veras,

portant sas solucions fins a las sevas últimas consecuencias.

P. K.

EDUART VIDAL VALENCIANO

Un altre baixa en las filas de la democracia republicana. Eduart Vidal Valenciano vingué a la vida política ab en Clavé, de qui era amic entrançable, contribuhint ab ell desde molt jove a l' organizació de las societats corals y a la propaganda de las ideas republicanas.

Home de conviccions arreladas prestá serveys de gran valia al nostre partit, en especial durant lo periodo republicà del any 73. May olvidarém la part important que tingué en un dels episodis mes memorables de aquella época agitada. Ell sigué, en efecte, qui mes treballá en los pobles del Llobregat pera reunir als guardia-civils que 'l coronel Freixa tractá d' entregar traïdorament al passarse ab los carlins. Junt ab ells entrá a Barcelona, plorant d' emcció y entusiasme.

Havia nascut orador, y sa paraula impregnada de sinceritat y honradés, era sempre escoltada ab gust. Havia nascut poeta, y sos versos plens de perfum popular, traduñian sempre la noblesa de sos sentiments. Havia nascut, sobre tot, autor dramátich, y ab obras com *Tal farás tal trobarás*, el primer drama catalá serio que 's representá a Barcelona, feu donar a la nostra escena un pas de gegant.

Víctima de una penosa enfermetat a la vista, en la flor de sa juventut, havia acabat per concentrar tota la seva activitat en l' exercici del càrrech de Diputat provincial. Per espys de 17 anys ha vingut representant lo districte de Vilafranca-Igualada, constituñintse en l' amic y l' servidor més complascent dels pobles y dels habitants de aquellas comarcas. Era tan bondados que may a ningú negá l' seu apoyo, s' enten, tractantse de qüestions decents y honradas. Ultimament, doná probas del seu zel y del seu esperit benéfich, organisant lo Sanatori provincial de Sant Gervasi.

Pobre Vidal! A Vilafranca del Panadés va neixer, l' any 38 y allá va ser conduhit son cadáver lo passat diumenje. En lo numerós y lluhit corteig del enterro, en lo qual hi figurá desde 'l potentat al obrer s' hi revelavan clarament las extensas y fondas simpatias que havia sapigut guanyarse ab una llarga vida de honradés, de bondat de cor y de civisme. També a Vilafranca va pagarli tribut tota la població, y en especial l' element obrer del *Ateneo* de qual institució sigué sempre l' difunt un protector incansable.

LA CAMPANA DE GRACIA ha perdut ab ell un de sos amichs mes constants y carinyosos. Mes de una vegada havia honrat aquestas columnas ab los seus escrits. A sa filla única y a sa familia li envihem nostre pésam, unintnos de tot cor al sentiment de dol que l' affigeix.

R.

A ho han vist: en Sagasta de bigotis. No ha trobat prou conillets de guix en la Cámara alta, y no li ha quedat altre remey que plegar la parada.

Ha succehit una cosa ben estranya: el caparró de molts de aquells conills que avants deyan que sí, han cambiat de moviment y ara diuen que no.

Si tal cosa passa ab aquestas joguinas, que varen sortir de las mans del mateix govern ¿volen ferme 'l favor de dir que succehiria, si las Corts se componguessen exclusivament de representants elegits pel país y que per lo tant estiguessen plenament identificats ab las sevas aspiracions? Llavors no cauria en Sagasta tan sols: en realitat cauria alguna altra cosa.

Consell... d' enemich.

Un periódich inglés, parlant de la nostra situació económica, tot y reconeixent la seva gravetat, opina que ab bona voluntat y energia encare pot arribar a arreglarse.

Pero aixó sí, posa una condició precisa é ineludible. «Ab la condició—diu—de que 'ls espanyols renuncin a la pretensió de volguer tornar a tenir una nova esquadra.»

La indirecta no pot ser més expressiva.

Aixó es dirnos: Sense esquadra, potsé encare us salvaréu. Ara, si tornéu ab barcos, ja estéu llestos: naufraguéu.

Está vist: els repatriats no cobran. Tractan de reunir-se tant a Madrid com a Barcelona, y las autoritats els disolen. Els de Barcelona demanan permís per celebrar una reunió en un local tancat y sometentse a tots los requisits de la ley. Lo permís se 'ls nega a pretext de que son soldats en actiu servey, y de que com a tals no poden fer us de cap dret.

Son soldats per obehir: mes no per cobrar lo que se 'ls deu.

Molts d' ells careixen de recursos fins per anarse'n a casa seva, y está clar, quedantse a las ciutats no saben ahont donarla ni pera menjar, ni pera dormir. Tot aixó havent molts vingut de Cuba y de Filipinas faltats de salut, devorats per l' anemia y la tuberculossis.

—Tinguéu paciència: un día ó altre se 'us pagarà.— Aixó es lo que 'ls hi diuen. Y es de creure que durant molt temps, en lloch de pagarlos ab diners, no 'ls pagarán mes que ab bonas paraulas.

Ara bé: ¿cobran els ministres? ¿Cobran els alts empleats? ¿Cobra l' alt clero? Sí, senyors. Tots els que han ocasionat la ruina d' Espanya cobran ab la major puntualitat; mentres ells, que han donat la salut y la sanch pera salvarla y redimirla 's rosegan els punys de fam.

Si 'ls ministres, y 'ls alts empleats, y 'l clero no cobressin durant algun temps ¿per ventura deixarian de menjar y de gosar de todas las comoditats de que avuy disfrutan? Induñtablement que no: hem de creure que tots tenen fondos suficientes per viure ab gran regalo, encare que no cobrin. En cambi 'ls pobres repatriats no tenen un céntim, y se 'ls obliga a esperar indefinidament lo cobro del deute sagrat que la nació té contret ab ells.

El país que suporta tal infamia, ha perdut la vergonya y no té ni la noció mes mínima de justicia.

Era de preveure.

Lo qui més ha contribuhit ab sas maniobras a la relliscada de 'n Sagasta ha sigut lo senyor Gamazo.

Y ¿per qué ho ha fet aixó lo diputat castellá? ¿Pél bé de la patria? ¿Per comensar la regeneració? ¿Per aclarir los embolics de la guerra?

No: ho ha fet únicament pera satisfere odis particulars que al país han d' importarli tres pitos.

Cantém ab música de Cádiz, precisament de Cádiz: Per ft aquells comptes quedan saldats. ¡Nobles estetas, ja estéu venjats!

El País de Madrid demana, sense ferhi embuts, el fusellament del general Toral, qu' es qui va suscriure la capitulació de Santiago de Cuba.

Crech que 'l País olvida una cosa.

Y es que a 'n Toral no 'l pot fusellar cap govern monárquich. Al any 84 va prestar un gran servey a las institucions, procedint a la captura dels desventurats oficials de Santa Coloma de Farnés. Y encare que per aquesta hassanya, va obtenir un ascens en sa carrera, aquest ascens sigué poch per premiarlo degudament, posantse desde llavors en condicions de prestar a la patria nous serveys tan gloriosos com la rendició, en lo moment crítich en que la sort podia girarse a favor d' Espanya, de una plassa forta, qual defensa li estava confiada.

Als homes com en Toral no se 'ls fusella. Aquí no 's fusella mes que a 'n Bellés y a 'n Ferrándiz.

La *Sociedad progresiva femenina* está preparant un meeting de propaganda contra la ensenyansa clerical, en vista dels abusos y atentats que 's cometen a la sombra de la mateixa.— Creyém que todas las entitats y associacions lliberals contribuiran al bon èxit de una idea tan oportuna.

CARTAS DE FORA.—Caldetas.—L' ensotanat que tenim está

fent, pràcticament ab els seus actes, una propaganda lliure-pensadora tan eficaç, que ja avuy casi ningú va a la iglesia. Homes aixís son els que s' necessiten per espavilar als pobles. Tan aïslat se troba, que havent de anar l' altre dia a viaticar a un malalt y no presentantse ningú a la iglesia pera portarli l' paraygua, va haverse'l de portar ell mateix: a la una mà el viatic y l' paraygua a l' altra, sent la riota de tots els que l' van veure.

Sant Pere de Premià.—Mori en Jaume Riera y Rabassa lo dia 21 de febrer, y l' home negre no va deixar tocar a morts, ni enterrarlo en l' únich cementiri en el qual el difunt hi tenia propietat. Y aixó que antes de morir va anarlo a visitar galantejantlo amistosament. ¿Per qué, donchs, va despreciarlo després de mort? Váginho a saber. En Riera era cristiá, estava batejat, y confirmat, s' havia casat per la Iglesia y pel civil, y 'ls seus fills segueixen las doctrinas predicadas pels apóstols. ¿Cóm s' explica la sanya de n' Cristófol? El fet es que 'l poble en massa va acompanyar lo cadáver fins a las parets exteriors del cementiri. No podia ferse mes, y allá varen deixar-lo, a sol y serena, confiat a la vigilancia dels agents de l' autoritat municipal. Encare que 'l cos s' anava descomponent, ningú va tocarlo de allí fins el dia 26, cinch dias després de la defunció, en que sigué enterrat fora del cementiri. De res varen servir las gestions practicadas ab lo Gobernador Civil y 'l Vicari general. ¡Y aixó passa en un país que blasona de civilisat! L' ensotanat Cristófol sempre diu que aquest poble no li agrada perque té d' estar rodejat de pins y de bestias; no seria mal que agafés els trastets y 's trasladés a la colecció zoológica del Parch de Barcelona: ell estaria millor y nosaltres també.

Banyolas.—L' ensotanat que desde 'l cubell místich crida tant contra 'ls republicans, els balls, els teatros, etcétera, etc., s' ha descuidat de un fet important ocorregut un de aquests últims dias, y es el següent. Un frare ó germá que portava sotana y barret de teula y de yaser de la comunitat de *San Juan de Dios* de Sarriá y demanava caritat entrant a las casas ab una desfatxatés extraordinaria, al tornar de Miánegas, troba pel camí a una dona de 52 anys: l' embesteix, la tira a terra y s' arremanga la sotana pera donarli la benedicció apostólica. La dona s' resisteix y 'l brau ensotanat lluyta ab ella com una fiera; pero per casualitat passa un noyet per aquell camí y 'l destorba de realisar la seva santa intenció. Proba de que 'l fet es certísim es que 'l estudiant del rector de Miánegas ho explicava per tot arreu, afegint que ho havia vist desde una finestra de la rectoria; pero una vegada advertit pel rector ja digué que no era cert lo que la gent contava. ¡Quina barral Al difundirse la noticia per aquellas casas de pagés, sortiren els vehins ab garrots pera venjar-se de aquell bóch místich; y al arribar a Banyolas ne donaren part al metje Ferest, jutje municipal, el qual, segons sembla, s' nega a practicar investigacions, sens duple considerant que la religió en valdría de menos. Los dignes individuos de la Guardia-Civil y 'l actiu cabo de somatent volian de totes maneres que s' aclarís el fet, pero 'l metje Ferest que ja havia anat al monastir a pendre ordres, els va dir: *Non possumus.*—Y aixís s' ha quedat la cosa. Un gran escándol pel fet en sí, y un escándol no menos gros promogut pels que tenint obligació de fer justicia, s' crusan de brazos, creyent que fentho aixís prestan un verdader servey a la religió.

CRÓNICA DEL TRABAJO

A Torelló y sos alrededores s' han declarat en huelga 12 fábricas. Motiu del paro: la insuficiencia dels jornals, y la inferioritat dels mateixos en comparació ab els que s' pagan en la vehina vila de Manlleu. ¿Cóm s' explica qu' en una mateixa comarca y practicantse idéntich treball siga aquest menos retribuít en una població qu' en l' altra? Apuradas inútilment totas las gestions per obtenir una resposta satisfactoria, 'ls obrers han determinat plegar, realisantho ab absoluta unanimitat, y guardant una actitud seria y ordenada en la reunió que celebraren lo dia 27 a la plassa de la vila. Sent tan de justicia lo que reclaman, es de creure que veurán satisfets els seus desitjos.

En la comarca de Monistrol de Montserrat s' está exercint la explotació mes inhumana. En distintas ocasions ens hem ocupat dels jornals verdaderament irrissoris, que a cambi de un treball llarch y penós percibeixen els obrers en la major part de aquellas fábricas. De pitjor condició que las bestias de carga, puig aquestas obtenen dels seus amos lo menjar necessari pera reposar sas forsas, baix pena de perdre el capital que costan, dels obrers de Monistrol no se 'n preocupan poch ni molt els seus patrons.—«Si no poden menjar, que s' morin: al puesto d' ells uns altres.» Aixó es lo que pensan segurament, tenint en menos la vida de un home que la de un matxo ó un caball.

Las cosas han arribat a tal extrém, que 'ls agricultors, tenders, menestrals y propietaris de la població, varen reunir-se dias enrera, acudint al alcalde y demanantli procurés posar un remey a tanta desdita. Com que 'ls jornals son tan xichs, totas las industrias locals se 'n ressenten, lo mateix que las tendas de comestibles y fins els propietaris de las casas de lloguer. No s' ven, ni s' cobra un céntim: aixís es que s' considera imminent la ruina de aquella vila tan activa y emprendedora. Com que 'l fabricant se fa la part del lleó, quedantse ab lo such del explotat, obrer, tots els oficis y la propietat urbana se ressenten de que no se 's deixi res per ells. La penuria del treballador els tira per portas. Tal es el resultat de aquesta lluyta infame y sense conciencia: el peix gros se menja 'l xich: el gros burgés no 'n té prou ab devorar al obrer sino que ademés s' está empassant al petit burgés, com un melindro.

ENTRE YANKEES Y TAGALOS

AGUINALDO A OTTIS
Respectable general
de la tropa americana:

Si no us vingúes malament, un ratet, ab tota calma, ¿voldriau ferme 'l favor de doná una repassada als diversos documents que adjunto en aquesta carta y que com una reliquia havia guardat fins ara?

Com veuren, si us els miréu, hi ha entre ells dos ó tres proclamas firmadas per un senyor que s' diu Mac-Kinley, cap-padre, president ó no sé qué de la vostra hermosa patria: llegiulas, Ottis, llegiulas; vos juro que us farán gracia.

En Mac-Kinley, indignat per la conducta d' Espanya, de la qual diu cent mil pestes bastant ben versificadas, ens promet solemnement llibertá a la nostra rassa del domini de Madrit, donant a la gent tagala la independencia que busca y 'l benestar que li falta.

¿Qué us pareix, Ottis del cor? ¿Vritat que aquestas paraulas son de lo més divertit que en el género pot darse? Veniu a tréuren el jou y 'ns en voléu posá un altre; ens donéu la llibertat, pero 'ns tractéu com a cafres, desitjéu fernos felissos, y 'ns en feu a canonadas!... Responguéme francament: lo qui ab tant descoco falta a la paraula que ha dat una, dos y tres vegadas, ¿es el jefe d' un país que té vergonya a la cara, ó es no més el capitá d' una cuadrilla de lladres?

OTTIS A AGUINALDO

Inocentísim amich: Hi rebut la vostra carta, y en ma vida hi rigut tant. ¡Quin candor més admirable! ¡Fins avuy no heu sapigut que una cosa es dar proclamas y un' altra cosa cumplir lo que s' promet? ¡Verje santa!

Ara si que veig ben clar que sou un complert salvatge, sense gota de criteri ni sombra de diplomacia. ¡Parlarme de juraments, y paraulas empenyadas, y compromisos sagrats y miras humanitarias!... ¿Per qué de tot aquest lío no 'n conjuminéu un drama per ferlo representar els diumenjes a la tarde? Vos juro que ab un ballet al final de tots els actes, tindriau una ovació qu' enfonzaria la sala.

En Mac-Kinley presideix no un poble de papanatas, sino de bons comerciants que pel regular may badan. Quan tenim un pensament, busquéu la manera práctica de poguerlo executar sense topá ab masa obstacles, y si hem de mentir, mentim, si s' ha d' enganyar, s' enganya, si convé trahi, s' traheix: la qüestió es d' un modo ó altre realisar 'l nostre propósit y omplirnos bé la butxaca. Per lo tant, no siguéu noy y deixéuvs de camándulas, que tots aquestas documents y aquest pilot de proclamas, tant en Mac-Kinley, com jo, com tota la gent de casa, ja fa dias que 'ns els hem passat... per la part contraria.

C. GUMÁ.

EXEMPLES

Quédinse 'ls monárquichs ab l' ostentació de la corona, quals brillants y rubins son molts voltas llágrimas y sanch del poble, cristalizadas. Nosaltres preferim sempre l' austeritat republicana. A la figura del rey de més gloriós llinatge, que deu tot lo que té a la casualitat del naixement, preferim la gloria dels homes fills únichs de las sevas obras, que per la confiansa dels seus conciudadans arriban a ocupar lo lloch més eminent de una nació, regida per las institucions republicanas-democráticas.

Aquí está Félix Faure. Fill de una familia modesta, sigué en sa joventut fadri blanquer. A fi de satisfacer la curiositat dels nostres lectors reproduhim avuy un retrato de aquella época, que 'l representa ab el vestit y els arres del treball. ¡Per ditxós ha de donarse un poble, ahont l' escalar la més alta magistratura de la nació es permés a un home sortit de la

gran massa treballadora! Dintre de las monarquías, régimen de privilegi, no son posibles aquestas honrosas satisfaccions.

Lo nou president Emile Loubet, es també un fill de las sevas obras. Per mes que en l' exercici de sa carrera de advocat lográ crearse una posició elevada, conserva las virtuts modestas de la classe a que pertany. Nascut a Marsans, poblet de 1,600 habitants, allí te la casa payral y en ella hi viu encare la seva mare, anciana de 86 anys, que vesteix lo traje dels pagesos acomodats del país.

Gran disgust tingué la pobra vella, al enterarse de la elevació del seu fill a la Presidencia de la República.—«Ja no venia gayre a véurem—va dir—y en lo successiu encare vindrá menos.»—Y s' aixugá las llágrimas que perlejaren en los seus ulls amorosos.

Per cert que en la visita que li feu l' any passat, la trobá pastant el pa de la familia.—«Noy—va dirli—haurás de ajudarme a enfornar, que jo casi bé no puch.»—Y Mr. Loubet, tot un president del Senat, posantse en mànegas de camisa, y agafant la pala, ajudá a la seva pobra mare.

Creyéu que 'ls lectors veurán ab interés el retrato de aquesta bona dona, mare de un fill tan digne, que ocupa avuy el lloch més eminent de aquella gran nació.

Un altre detall. Mr. Loubet te una filla casada a Marsella ab Mr. Saint-Prix, magistrat de aquella Cámara civil. Dada l' elevació del seu sogre, li preguntaren si havia pensat anar a París a beneficiar la seva excelent posició política.

—¿Per qué tinch de anarhi?—respongué ab la major naturalitat:—Pertanyo a una carrera que m' interessa vivament; visch en una ciutat que m' agrada de veras y qual clima proba molt als meus fills. ¿Quina millor felicitat puch ambicionar? ¡

Aquesta resposta contrasta ab la que donaria 'l gendre de qualsevol de nostras eminencias políticas, que tant s' esmeran en protegir a la familia, a costas de la nació. La República francesa te la gran sort de contar ab homes de virtut probada, que son la seva gloria y afiansan el seu prestigi.

P. DEL O.

LA CARICATURA ALS ESTATS-UNITS

COM S' HAN ANAT ENGREIXANT

LA GRAN FIBLADA

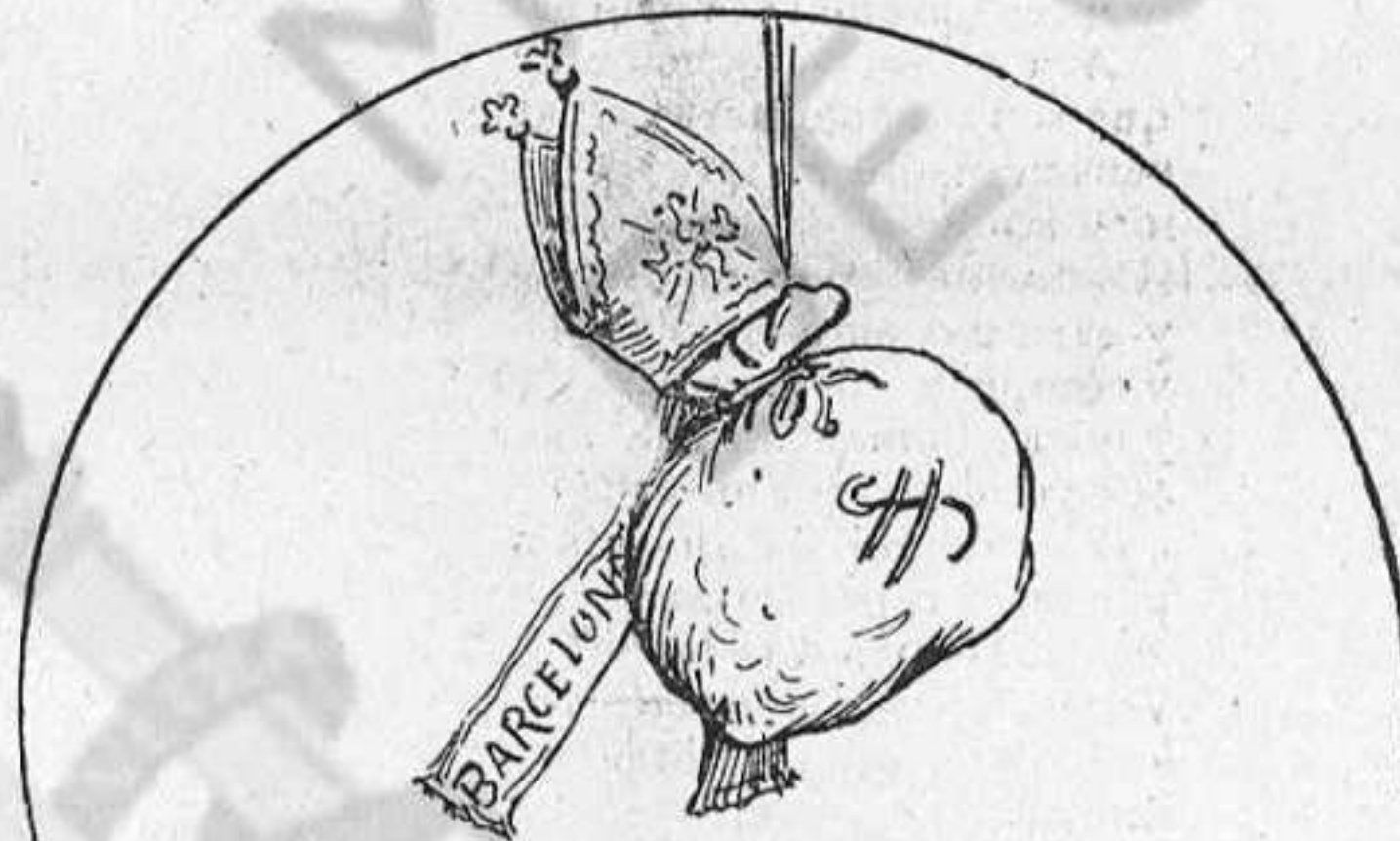
1783 Al venir al mon.	1803 Al adquirir la Lusiano, de Fransa.	1819 Al adquirir la Florida, d'E-panya.	1861 Al anexionarse Tejas.	1898 Al anexionarse Haway.	1899 Després de l'afanada de Cuba, Filipinas y Puerto-Rico.	Y ara tothom n'hi demana	—Tant mat-ix els mosquits de Filipinas son més verinosos que 'ls de Cuba!...
--------------------------	--	--	-------------------------------	-------------------------------	--	--------------------------	--

En Tort y Martorell s'ha separat de 'n Romero Robledo, afiliantse á la col'a de 'n Silvela. Y en Silvela l'ha acceptat de mil amors. No sabia que l'home de la daga prengués l'homeopatia.

¡Tererí, terereré!
Lo día primer d'aquest mes va quedar definitivament establerta la veda en tot Espanya. Desde ara, ja ho saben, els únichs que legalment poden cassar... son los recaudadors de contribuciones. Per aquestos, la veda no comensa may. ¡Hi ha tant mussol en aquesta ditxosa terra!

LA CASSA DE UNA MITRA

Lo governador de Palencia, Sr. Roure, ha sigut nomenat governador de Tarragona. Pero ab la crisis ministerial se 'm figura que haurá fet salat. Prou ho saben els pagesos: els roures no son arbres que pugan trasplantarse.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Pep Tambor, Un estudiant vilafranqui, P. Miróns, Antón Gatell, El Noy de Casa, P. Zambomba, J. Pallet, D. G. de M., Pulleta rossa, Garí (Pau), M. V. Sastre d'Arpilleira, C. Morera Font, J. Roig de Pinedo, y G. H.:—Lo qu'envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans Tit de la Tita, Un Tarrassench, Dos Forners, J. P. del Montserrat, Un Guindilla, G. Prats de Vilassar, Pau Moixó, Vicentó, Marieta de Mura, Rullant, Fidel Delfi, J. Estalilla, Sisket D. Paila, J. Carné, y l'Hereu de 'n Xixa:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta semana.

Ciudadá J. Staramsa: Conformes; pero sens dupte per descuit no 'ns ha enviat las soluciones.—Amadeo Doña: Va bé; ho publicarém.—Jeph de Jepsus: Gracias per l'envío; de la poesia á que 's refereix n'hem perdut l'original: si 'ns fa l'obsequi de repetirlo, li agraïrem.—S. C. y J. M.: Ho poden enviar ab la seguretat de que assumptos de aquesta classe, sempre que sigan veridichs tenim molt gust en tractarlos.—A. Carrasca Gayán: La composició que 'ns remet ens resulta de un género bastant passat de moda.—Angel Montanya: Va bé.—Un constant lector: Es fastima que l'fet de que 'ns dona coneixement se retregui a una fetxa tan atrassada.—J. Usón: Després de tan temps de no tenir noticias de vosté, la rebuda de las sévas composicions, ens ha produhit verdadera satisfaccio; las publicarém.—Noy de 'n N'ra: La composició que 'ns remet no 'ns acaba de fer felissos: la trobem bastant infantil.—Un Matematch: La de vosté realment té una forma en extrém defectuosa.—J. Aubert Manen: Y la seva es una frusteria sense intencio ni novedat.—Artur (Montblanch): Varem rebre la seva carta quan ja 'l numero era en maquina, y per lo tant no 'ns sigüé possible complaure'l.—W. I. O.: Ho pot adquirir al Carrer Major, número 1, Café de Lisboa.—R. M.: La composició mes curta no pot insertarse, porque 'ls nostres lectores, en sa inmensa majoria, 's quedarian a las capsas: l'altra va bé.—Gil Ferrer: L'article no 'ns convé.—Francisco Llenas: Rebuda la composició: l'aprofitarém.—Joan Soldat: Es difícil que 'ns poguém entendre per correspondencia; hauriam de veure 'ls autos, per dominar l'assumpto.—J. G. (Tarragona): La cosa no té prou interés pels lectores.—A. Maseras Gallós: Las composicions no van.—J. Jover Puruló: Els articles han perdut l'oportunitat. Si n'envia algun de nou, procuri condensar, puig l'espai ens escasseja.—J. B.: (Sant Feliu de Guixols): De cassos com el que 'ns cita 'n passan per tot arreu, y si 'ls periodichs haguessen d'ocuparse'n no tindrian prou espai.—Martí Revollós: La composició va bé: l'insertarém.

Sortirá dintre de pochihs días:
LO LLIBRE
de las **CENT VERITATS**
PER C. GUMÁ

Preu: DOS rals.
Queda oberta de ara pels corresponents la llista de pedidos, que serán servits per rigurós torn.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

E molta gracia lo que diu *El Motín* de Madrid en son últim número:
«Hi ha á Castilleja de la Cuesta, poblet de las inmediacions de Sevilla un rector qu' en son bon desitj de donar cumpliment á la divina paraula: «*Crescite et multiplicamini*» ha arribat al últim grau.
»Enterat l'arquebisbe del increment que anava prenent la població de aquell pob'e, y no gaire satisfet de la conducta del *pater* procreador, va enviar allí á un altre capellá á sustituirlo.
»Pero l'*pater* Huny de amilanarse, va arremengarse la sotana, va ficarse la clau de la iglesia á la butxaca, va plantarse al mitj del carrer y va dir:—Aquesta clau es el pá dels meus fills, y no la entrego.»

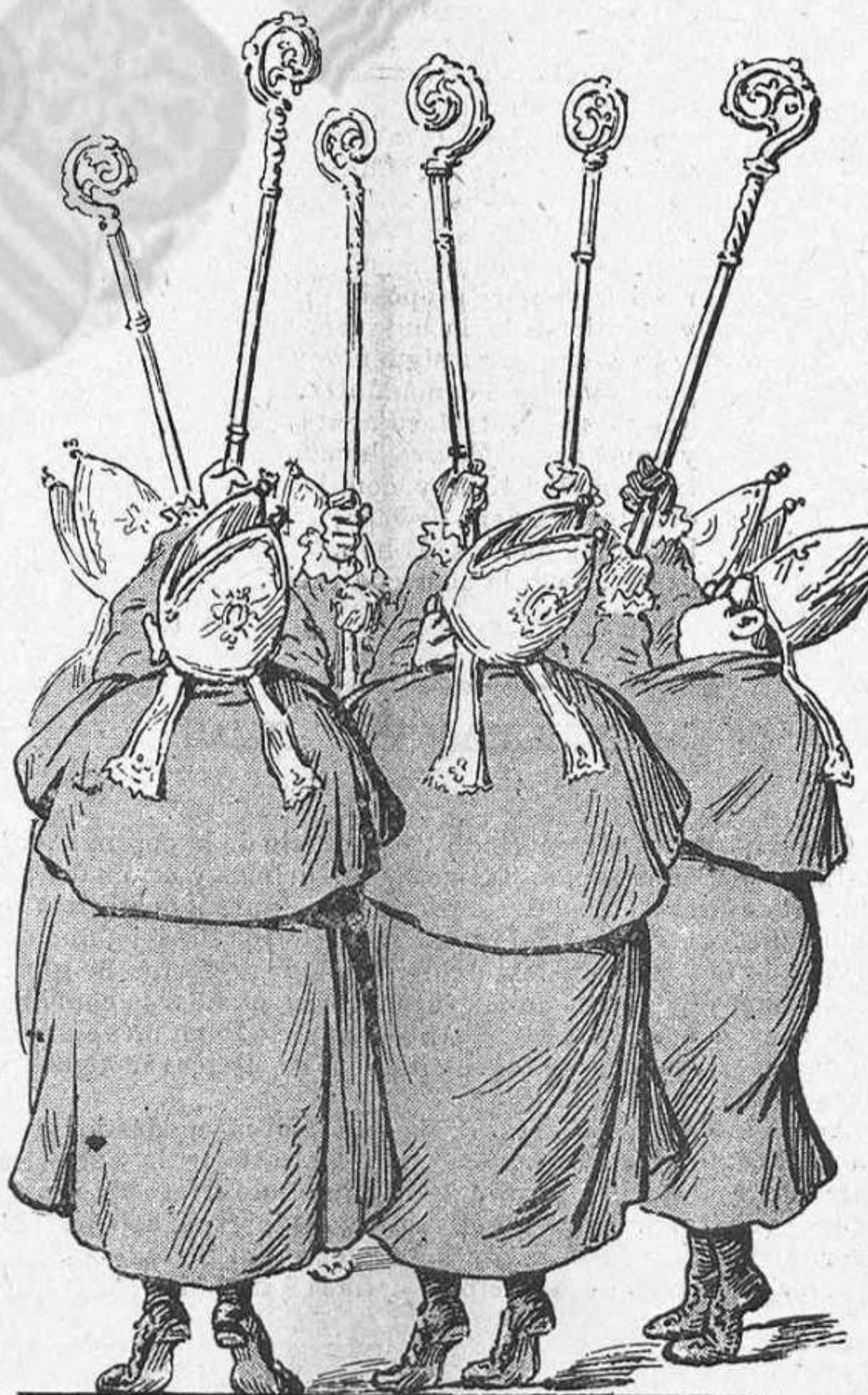
Vels'hi aquí un rector que s'ha fet home. ¿Quí pot oposarse á que un pare defensi 'l pa dels séus fills?
Tant mes quan ell podrá dir á casi tots els del séu gremi:—El qu' estiga lliure de pecat, que 'm tiri la primera pedra.»

¡Ole ya!
En Romero Robledo ha ofert lo séu apoyo á D. Práxedes.
Y D. Práxedes, coneixent lo que l' altre val, no s'hi ha fet gens escrupulós.
Diu que l' acte del oteriment va ser d' una grandiositat arrebatadora.
—¿Formém companyia?
—Sí: ¿qué hi dú vosté?
—Jo hi poso la barra.
—Jo hi poso 'l tupé.

Las creus de María Cristina pensionadas concedidas durant las últimas campanyas ascendeixen á 95,000.
Uns cent mil morts y prop de cent mil creus!... Cementiri cumplert!

Lo diputat Sr. S l va ferho molt bé, al repartir entre 'ls partits de la monarquia una gran racció de castanyas, ab motiu dels grans abusos que la opinió pública 'ls atribubeix, comesos durant la guerra.
Tant bé va ferho 'l Sr. Sol, que fins els que sortiren de las sevas mans ab las orellas mes calentass, varen aplaudirlo, may siga sino per dissimular.
Ab molta rahó se 'ls podrá dir:
—Mireulos; son tan farsants, que fins quan reben una tunda, s' arriban al sol que mes els escalfa.

Suposan alguns qu' en la impossibilitat [de qu' en Sagasta continúhi y de que 'n Silvela y en Polavieja pugan ser cridats al govern, se constituhirá un ministeri *intermedi*.
En la comedia que s' está representant, y entre acte y acte, res mes natural que un *intermedi*.

A veure qui la despenja.